ГОДИНА XXIII. На Цетињу, у суботу 12 марта 1894. БРОЈ 11.

Излази суботом.
Цијена:
За Црну Гору и Аустро-Угарску на годину 6 ф., на по године 3 ф., на четврт године 1 ф. и 50 новчића.
За Русију и Херцеговину и све остале земље у Европи и Америци, на годину 20 франака, на по године 10 франака, на четврт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у напријед [illegible] администрацији „Гласа Црногорца" на Цетиње, а може се и поштом упутити у Котор. Дописи шаљу се уредништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се, по простору који заузму из петита, 7 новчића од реда за први пут, а за сваки даљи пут по 5 новчића. За огласе веће и на дуже вријеме погодба.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

ЦЕТИЊЕ, 10 марта.

Лорд Розбери расћерао је све сумње и наде, које су предусрели његов долазак на владу, односно унутрашње политике. При расправи адресе на престолни говор, којим је [illegible] засиједање парламента отворено, нови министар предсједник тако је јасно и отворено развио свој програм, да га сва штампа, без разлике, схваћа као вјерног наследника Гладстоновог програма; чим је изненадио, како оне, који су његово наименовање предусрели некијем неповјерењем, тако оне, који нијесу никад лорда Розберија сматрали као једномишљеника Гладстоновог.

Лорд Розбери је најприје изјавио на скупу либералне странке, да ново министарство не значи промјену политике, него само нужну промјену особа. Он је, — рече даље — безусловни присталица ирске хомруле, коју либерална странка већ не може избрисати из свога програма; а што се тиче горње куће, он пристаје сасвијем уз задњу изјаву Гладстонову. Сматрајући усталу горње куће не само аномалијом, него и опасношћу за државу, и што је та кућа постала простом скупштином конзервативаца, који се само покоравају своме ћуфу, а не разбијају објективно интересе земље. Влада неће пропустити ниједно средство, да земљу обавијести о тој аномалији и опасности горње куће.

Ову је изјаву лорд Розбери поновио и попунио у горњој кући. Ту је нагласио да само с тога није ниско питање о хомрули, што је влада увјерена, да би је лордови опет одбили у овоме засиједању. Него ће влада, кад јој се учини најзгодније, распустити доњу кућу и апелирати на народ. Он вјерује, да ће се Инглеска увјерити о потреби хом руле, јер се Ирска неће умирити, док је недобије. Што од неко доба у Ирској влада мир, то је само последица наде, да ће јој [illegible] Сматрајући децентрализацију највећијем интересом државе, лорд Розбери држи да ће се морати дати аутономија и Шкоцији.

Овијем изјавама наследник Гладстонов открио се правијем „мужем будућности," како га је „Велики Старац" назвао, и ми видимо да је Гладстон знао кога је препоручио Краљици, да попуне на његово мјесто.

Што се тиче спољашње политике, петроградско „Н. Времја" узимље „русофилску" демонстрацију инглеског посланика у Паризу као доказ, да ни у њој не предстоји никакве промјене. Лорд Диферин, вели петроградски лист, није од јучер у Паризу. Он је више пута ту имао прилике, да изјави погледе спољашње инглеске политике, и он се тијем приликама користовао, али још никада није се изразио пријатељскије о Русији. Ми сматрамо особито важнијем и неочекиванијем отворено признање, да је у последње доба у свој Јевропи, па чак и у Инглеској ослабило „русофобство", које је тако неосновано, по његовијем ријечима, као и неповјерење на јевропском континенту према Инглеској. „Призна најућа, да је руски Цар данас најпоузданијом гаранцијом јевропскога мира, и истакнувши најбоља осјећања Инглеске према Русији и Француској, лорд Диферин као да је обиљежио програм будућијех односаја лондонског кабинета к дијема тијеснијем пријатељством свезанијем континенталнијем великијем државама, које стоје далеко од тројног савеза. Не може се мислити, да је то говорник без упутства учинио, особито у часу, кад ј. на чело инглеског кабинета ступио [illegible] министром спољашњијех послова и која је уживао репутацију, да слиједи програм спољашње политике лорда Салзберија. Види се, да Лорд Розбери на своме новоме мјесту осјећа потребу да измијени мњење, што су о њему имали до сада у Петрограду и Паризу, кад је био министром спољашњијех послова, и кад се у истини држао политике главе конзервативне странке, мало пријатељске Русији и Француској. С тога гледишта добива особити смисао изјава лорда Диферина о „знатном великодушију" Русије према Инглеској у вријеме устанка Исак-хана против авганског емира. О овом „великодушију" до данас није проговорио ниједан инглески државник, и ниједан инглески лист. Ријечи лорда Диферина појављује се као новост, и новост сензационална, тијем више што су наговорене, очевидно, са знањем, а може бити и по жељи лорда Розберија. У могуће узроке овог „разочарања" ми се нећемо даље удубљавати. Важан је сам факт „русофилске" бесједе лорда Диферина, изговорене у часу ступања на владу лорда Розберија. Нови министар-предсједник жели живјети у пријатељскијем односима са Русијом и Француском. Томе се можемо искрено радовати, у нади, да је његова жеља искрена, а не изазвана само рачуном, да олакша себи трудни задатак, што је узео на себе, примивши наслеђство Гладстоново."

За тијем у слиједећем свом броју „Н. Времја" занимајући се истијем предметом вели: „Општи јевропски положај у овом часу такав је, да се лондонском кабинету не пружа [illegible] политике лорда Салзберија. Сила историскијех догађаја последњег доба коначно је уздигла Русију на прво мјесто. До који дан њемачки парламент има повољно ријешити питање о трговинском уговору, утрти тако пут знатном побољшању односа између Берлина и Петрограда. Аустро-угарска влада тако је већ о томе увјерена, да хита пријатељскијем споразумом на услове најповлашћеније државе. Унутрашњи положај Италије такав је, да за вријеме не може бити ни ријечи о њој, као о способној учесници у тројном савезу. Инглеској тако не остаје ништа друго, него тражити добро расположење Русије, од које, по општем признању, зависи јевропски мир. Ми ово не констатирамо под утицајем оптимизма. Искреност лорда Розберија потребује јачијех доказа него што је бесједа лорда Диферина, но што у политици чешће истоли у другијем [illegible] сила догађаја нагони радити не потпуно сагласно са убјеђењима. и много даје повода мислити, да тијем слиједи објаснити данашњи начин радње новога инглеског премјера."

Овијем петроградски лист не крије неповјерење, које има према лорду Розберију, што се тиче његове спољашње политике; али је он тако не-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА."

БРАНКОВ „ЂАЧКИ РАСТАНАК"

(Свршетак.)

Једнако опојени буром и весељем, које нам ту сваки владање душом, ми читамо коју је велику истину објавио пјесник у тој компликацији кукој живота, сапршена облика, страсти и размотрења. „Коло је од Бога" — оно коло што је народ одиграо на бргу Стражилову. Та се ријеч разлијеже од момка до момка, од брата до брата и подмлађује буну, позвођује страст. Нити је која пјесничка фантазија кадра обухватити узвишенију масу, нити је иначе свагдашња борба малијех ствари и малијех идеја кадра понизити величину те мисли. У овој на ријечи пјесник удара обилежијем бесмртности. Јер говори: Ето народа раштрканог на четири вјетра. Све његове историчке муке, све што су подњела живота и правдали, све то не бјеше кадро да га угуши на просту и вјерниу идеју јединства. [illegible] чуда полнијим осјећањима! Ми читамо повијест [illegible], читамо повијест другијех народа на свијету, али је тијим јединство [illegible]. Оно говори пјесник. И у овоме што слиједи развија величанствени програм. Зашто му тражимо рани у тој нашој јадној прози. Заједница, коју Бранко проријече у томе сријемском колу, јест заједница наше воље подигнута и [illegible] против [illegible] умовања. [illegible] — слабости једнога племена над слабости другога. То је апсолутан закон. Али од то доба, кад је [illegible] јединства али Бранко да сиједоче на јединство [illegible], прошло је половина вијека и још пјесник не може да се и њима прорасточи по небесијем подњима весело и повесно. Пјесма је остала пјесма и ми удивимо се сваким и забављамо се са свачим и бучимо колико више можемо, само да нам није чути ову пјесму просту и неумољиву — свједочанство наше незрелости и нашега дјетињства! Али Бранко није само звијездао коло као прогласивши истине, него је у самоме подножју погодио и одлично прави дубину мисли уједињења наше врли. Велики нам би погибао пријети, погибао која није пријетила уједињењу Италијанскога народа. Партикуларизам, баш тежњо на особито, одијељени живот, није у нас спољашњи како бјеше у Италији, гдје је заједнички дух у знаменитијем часовима најдивније повијести посвједочио солидарност свијех племена. У нас је тај партикуларизам у дну два наша народа, у душевној и политичкој повијести народа. Персоналност и хегемонија духа једнога дијела у народу пријети најједначењу наше културе, најјачој тежњи и наше јединствено државне организације. Хегемонија једне конфесије, најпогибељнији елеменат растварања у народу, [illegible] тијех политичкијех тежња, [illegible] схватања народнога имена, [illegible] једне јевропске културе, све ово имамо ми, а не имаху други народи. Бранко је ријешио проблем ту гдје се родио, кажући да баш оно мјесто даје знаменовање [illegible], [illegible] и [illegible] разних народа. Он није ставио коло у ниједну столицу српскога духа, која би спомињала особити [illegible] једнога дијела народа, побједу једнога државнога начела, једне цивилизације, једне вјере. Ни у Дубровнику, који је славенској пјесми кушао кривца под утицајем да се не мијеша у унутрашњу политику државе, која бјеше велика и слободна јер бјеше [illegible], ни на Цетињу, гдје је јуначка борба за слободу одржала мирно развијање народа; ни у Београду, гдје је јевропски парламентаризам подијелио и узнемирио народ. Једино ти мјеста се са Стражилова. На том брду никада се други није чуо до многоструког [illegible] наших, народ јединствене у различности, која пјева једнако у душама свијех нас.

Ту се не бише бојеви, ту се не градише куле тиранства, ту се не подиже олтар супрот олтару, прави супрот правих, скупштина против скупштине, ниједно се моћно дјело не спомиње, трава ондје расте пјесмом љубави и пјесма је љубави жив. Ту народ [illegible] од [illegible], од подмукле [illegible], може стварати то ново јединство, заборавити у љубави мржњу и рањи, [illegible] се наше заједнице, научити у том величанственом смислу јединства да свуда носи једнако отаџбину, у души, испред знаменитих двора у Дубровнику, као на Ловћену, или на Београдској тврђи, која гледи овладну игру Саве и Дунава.

То осјећање, да је народ свуда гдје се двојица налазе, означује право јединство. И најједној кучној игри није знамење [illegible] од пјесника него коло. Коло је тако симбол новога живота, — парафразирао божанске ријечи: „Гдје су двојица скупљена у моје име, ту сам ја и њима".

Узвишенијем духом Бранко зове све особите части српскога и хрватскога народа у свету заједницу. Не племена него части племена, свако својом дивном повијести, својијем мјестом у развијању наше душе; — рек' би то је љубавно поздрављање, смијерно мољење, уздисање драгога над љепотама Суламите. А свуда дах Бранков дух праћење повише високијех планина и умиљатијех ливада отаџбине, стихови прате особитом ритмом и армонијом ријечи то генијално ређање племена. Сила прино више сама себе у армонији пјесме.

Довести није на приличне мјесту у овоме осјећању пјеснику Србијанци логично, него је Рођанин, кога поздравља најљепшим позивом, што брат брату може милујући да нарече:

> Гледај не од лане,
> Од увек си ти бео лане!

Свуда прича о бурној слави, знамења дјела јунаштва народа, који у повјетку мира има одлично мјесто, на тај контраст даде особито знаменовање томе поздраву братскоме племену, пријеме другу [illegible]. И тако иде даље у генијалноме нереду, мијешина далечиво, мијешин далечиво растојању дјецу исте врви, уживајте душе разасуте, прав[illegible] кују живопу отаџбину

„Пуно славо и гласно"

и глас му се разлијеже до најдаљих граница наше земље таком силом, да не можете одољети гласу пјесника и руци, која вас тјера у игру заборавности и љубави. Тако он позива свој народ и ним до је у [illegible] и свом [illegible] пјесме прожимље свак [illegible], [illegible] одзива, од народа, који једнако чека [illegible], који ће да даде живота народној чежњи. Довета је Бранко божанским инстинктом добро знао, да је у њима, како у њему, силни жаци мира, чији глас надвлада често мржњу, али не угаси никада. Та, сва је историја пјесма [illegible] „селович[illegible] мира", чији смо ми племенити гласници у повијести свијета. Тешко онима, који нам помуте тај божији дар! Међу синовима чојечијим ми имамо особито мјесто, ми бијасмо они, које назва Христос „миротворци". Јер кад спаситељ посла ученике, да проповиједају народима царство божије, рече им: „У коју год кућу уђете најприје говорите: мир кући овој. — И

повјерење у унутрашњој политици раслабио, па би исто тако могао у брзо каквом начином о спољашњој политици запенадити свијет.

ГЛАДСТОН.

(Из „Н. Времена.“)

Лондон 5-ог марта.

Оставка Гладстонова, у приликама, у којима се збила, догађај је од још веће важности, него ли што се могло мислити.

Прави узрок догађаја нико не може знати изван најтјешњега круга посвећенијех. Само је јасно, да Гладстон не одлази у оставку због слабости својих сила или своје способности.

Тјелесно здравље Гладстоново не показује само његов изглед, него и сав начин његова живота. Он се користује свакијем случајем, да се шета по чистом ваздуху. С вечерње сједнице или с вечере код кога пријатеља Гладстон се враћа кући враћа пјешице и то не најкраћијем путем, него обилазећи. Што више, он је овијех дана заравно саопштење, што нарамо сада обично ноћу не засједава, иначе би било добро одити дома по улицама у 5—6 сати на јутро, кад је за Лондон ваздух најздравији и најчишћи.

Умна свјежина његова најбоље се огледа у коћи [illegible] рачунићења, које не би обичнијем људима била лаком работом. Тако се говори, да је он у Бјарицу изучио басна једна и истовију аутономнијех баскијех провинција. Кад се вратио у Лондон, он је заносом стао да опет проводи Хорација. У исто доба он није престајао да се занима питањима, тако инжењерскијем као и државнијем, питањима из богословије и црквене историје.

Истина је да његов слух и вид у 84-ој години није такав, као што је био назад 10 година. Но и ту није толико важно ослабљење онијех чустава, колико незадовољство, што се не може потпуно њима користити. Његови ближњи казују, како се он жали, да не чује у парламенту већ трећину, што се говори. „А мени је потребито да чујем сваку ријеч.“ Међу тијем, зна се, да он добро чује кад се с ким разговара, па и преко свега стола не може се примијетити, да не чује, него само у парламенту, на слабу акустику којег жале се многи чланови и готово сви стенографи и дописници.

Вид Гладстонов доста узнемирује, и може се вјеровати, када, пошто проведе дан или два [illegible] ситнима, он тражи одмора у читању Марјаке или каквом богословског трактата. Но и ту се може сумњати: да ли је слабост очи збиља таква, да не би могао при њеном чувању продужити да врши дужности министра. Ја сам имао случај да прочитам два скорашња његова дуга писма, и нијесам примијетио ни трага свијетловнога писцу, које добро не види слова испод његова пера.

Тако, и ако одмор може приможи освјежењу нерава вида и слуха, познавајући његову наклону и нужду живе дјелателности и борбе за идеје, и познавајући такођер његово самопожртвовање, трудно је вјеровати, да је његовој одлуци био узрок жеља да се избави од непрекидна спољашњијех органа. Узрок одлуке може бити само у увјерењу, да је то у корист његове странке и његове отаџбине.

Таквијем је увјерењем био проникнут Гладстон и 1875 г., кад се одрекао предвођења либералне странке и надзора на управљање Инглеском. Он се тада наслијео годинама, било му је 65 тада, и дутијем својијем радом, који му даје право, да проведе посљедње године живота на миру. А сви се спомињемо, како је посљедње године вишемјесно-политичког живота, ступио у борбу са конзервативном владом, својима напорима оборио је и предао либералима.

Историја се у ријетко понавља, али се не може парирати аналогија, која постоји сада са прошлошћу. Из очевидне сналажљу противници, који цијењем пријашњијех и тамошњем досадашње ријечи противнију страна, да отступање од власти може не бити одступање и од борбе.

А међу тијем, по општем увјерењу како противника, тако присталица, Гладстон јаче упливише на умове и на догађаје, када је слободан његов велики дух потешен, када је својим умом власти. Апопрвије оставке, ја сам се у разговору са једнијем добријем познаваоцем инглескога политичког живота, наравно до би била штета, кад би се Гладстон удаљио од посла. „То би било врло неприлично — одговори он — али би Гладстон био може бити корисније изван власти, него ли када је на влади.“

Сада као и прије 10 година, Гладстон је задржао своје мјесто у парламенту. Из свог уредништва, он ће брзо дати рачуна својим бирачима, и тада ће и сва Инглеска знати, да што је ово оставку и што намјерава. Сви је вјеровање, да ћемо чути нову нашу најину. Ти мишљење подржава и сагрешња његове посљедње бесједе пред оставком од стране цијелог кабинета, која дише новијем духом и борбом. Многи мисле, да Гладстон може посветити остатак дана и сила својијех радњи преко парламента или штампе противу пресуде, на коју су начеле његове реформе у горњој кући.

У сваком случају, овај велики државник, у потпуности својијех умних сила, остаје и даље један од најважнијех чинилаца не само велико-британске, него и свјетске политике.

ДОПИСИ.

Зубци, 4 марта 1894. (Школа, обилата година, прилике и народно здравље.)

Има 16 дана, да је готова школа у Зубцима. Сала је 10 м. дуга, а 7½ широка. Два су боја. Доња је са 4 прозора и 3.50 м. висок, а горњи са 7 и 3 м. висок. На првом је учионица, а на другом стан учитељски, гдје су двије собе и једна кухиња. Даље писана, а тако и прозори, не готово и све одрађено по плану што се најмање има приписати Главном надзорништву, које је предлогом план нете послало.

У овом су племену 3 села: Зубци, Туђемили и Сусташ. Први је највеће (око 80 кућа) и у њему су сви становници римокатолици, да сви друге, у ком су мухамеданци, који се прол [illegible] и ми из [illegible] као и подругим мјестима мухамеданце — Турци, а треће, као, најмање (око 30 кућа) и у њему су од све три вјероисповијести. Туђемили, чим чуше за школу, одмах усташе да моле Његово Височанство, да на ослободи од то и Милостиви Господар допусти им како за дјецу, тако и за школарину, по тим се ослободише и Сусташки мухамеданци. Остали два племена нимало не малакса, но најбоље двије седмице кућа на школу и учитеља и почеше мислити она трибене школе, те они ти одјеси 30 школарине уз [illegible]. Прошлога прољећа почела се градити и њихове сипати до ове мјесене године, да их не преварш И. П. из Корчуле да праге од мермера. Јесење виђење, да се треба „уздати у се и у своје лаусе“, те решише мајсторима, да дођу и направљају прије од „наших камена“ и да је граде. Тако и би. Почетком јануара почео се кроп и унутрашњи рад. Зидари су били Новљани и столари Дибрани. На кирајети да подмирити мајсторе и остало што год узето је има добит 70 дара (584. ф.) те ће морати њета школарина још коју годину остати.

Кад је било сад готов по напису обичају, завади се један овни на контуну и учинио се један сировни објед. Ту се наздрављивало, пјевало, играло и пјевало до 4 по п. Пошто све би готово, ученици се први и свечани узидоше у Нећеду 21 пр. м. Није било говора за какав програм, или опет овај се као природни старине доста приличан, а ево какво:

Послије мисе испред цркве скупили су се ђаци и школи идући, а за њима народ. У школи је онда свештеник, Г. Петар Лаветов благословио и покропио школу. За тим је један ученик декламовао: „Ђаците школе“ (З. Ј. Ј.). Послије овога је г. учитељ држао свечани говор, којим стављујући на тврде, требали да се радујемо овом славу пошто је толико трошени стало. Доказа, за треба дијете и [illegible] да је кроз Лома, како за богате тако и за сиромаже, како за мушки тако и женски пол, а све из општег добро, и захвали Зупчанима на њиховом заузимању. Најпосле је доказао, да је први узрок свих добара, која данас у општ уживамо наш Господар и истинску вољно треба да смо Му благодарни. Завршио је усклином да Бог поживи дуга Његово Височанство, и сви на свака срећа прати. На што се зачу громко „живио Господар!“ Затим су ђаци испјевали неколико пјесмица родољубних и других.

На овог се дигло неколико здравица у здравље Господарево и др. Само ћу напоменути ону, коју је Г. Петар Лаветов издигао у здравље Господарево, који је одликовао ово село, тако, и што је жељено, уређењо школом. Даље захвали Зупчанима на њиховом заузимању и препоручи дјеци, да буду ваљана себи на вјерни поданици цркве и чувари вјере своје. Опет, наздрављујући Господару, изнесе жељу, да Он прошири на све четири стране несуђене праведнику које держиву!!! „живио!!!“ опет се зачори из народа.

Прошли год., као и свуда по Црној Гори, одликовала се родом, особито маслином. До скоро бјеше око 30—40 1% кило летина, а сад миљано паде на 30 пом. Само 23 сем. пр. г. паде снијег до самог мора, али другог дана нестаде, у Румији и ближњим јој граничама, а послије и ту. Има 5. дана, да пада киша, али ни у Румији нема сад снијега, и како бјеше забијељели. Овђе нема студи, како кад сјевер дуне. Зелена трава па на пора дубина (за право при земљи која су) нијесу нас остављали, а већ је почела трава промаљати и ново ново листати.

Захвалити Богу у прошлој години здравље је народно добро, осим што се мало пропатило од инфлуенце и то јануара мј. Од исте умро је стари капетан, поп. Марко С. Думолић и још троје чељади: 2 постаријих и 1 одојче. На овај начин пишемо: „и није много мртвих било,“ и, да су млађи, рекли бисмо: „благу по мирна година.“

Књижевност, умјетност и просвјета.

„Југославенска академија знаности и умјетности.“ У сједници историчко-филологичкога разреда од 10 марта читана је расправа правога члана дра. Г. Матковића: „Дневници о путовању млетачких посланства у Цариград, именито Јакова Соранца од год. 1575 и 1581 и Павла Контарина од г. 1580.“ Овом расправом наставља академик своје студије „о путовању на Балканском полуотоку XVI. вијека.“ Али прије него приступи к оцјени поменутих путописа, износи ради прегледности нешто два врло мала млетачка путописа, А. Бадоера и Б. Гаргона од 1573 а к томе је приложио с истога раздобља путне дневнике Фр. Бутрошића и Ив. Даничића о њиховом путовању од Шибеника у Хлијевно г. 1574, што је академик др. Фр. Рачки у „Старинама“ (XIV. 1881 [illegible]) пријавио. Рукописи обају поменутих дневника Соранцових од год. 1575 и Контаринова путовања од год. 1580, чувају се у архиву музеја „Correr“ у Млецима (Filza Turchia. [illegible] 2—8 и 3—7) а оба је на свијет дао год. 1856 [illegible] чувар музеја, чувени [illegible] В. Лазари, приликом неких свадба, наштампани су ови рукописи, те су сваке књижарском промету посве непознати. — О путовању Контаринова путописа има такођер рукопис у ватиканској књижници у Риму, у Оттобонској збирци. Из потоњега рукописа наштампана су нам сва географијска имена, те смо оба рукописа узајамно поређивали. Путопис о трећем Соранцовом путу у Цариград од год. 1581 наштампан је заједно са Сор. релацијом у познатој збирци Албериовој (Relazioni, ser. III. vol. II. p. 209—253.) И о овом путопису има више рукописа, од којих смо Бероншијеви и др. [illegible] књижнице бечке са штампаним поређивали. Путни дневник Сор. путовања носи наслов: „Diario di viaggio da Venezia a Constantinopoli, fatto da M. Jac. Soranzo ambasciatore straordinario della s. republica di Venezia al sult. Murat III.“ Млетачко вијеће, одмах послије смрти Селима II. наредило посланство у Цариград, да се младому султану Мурату III. покаже, да му у име републике честита приједом његову поклоњења на османско пријестоље и да с Портом обнови старе угоморе мира и пријатељства. Посланство путовало је од Млетака до ушћа ријеке Дрима морем, а том приликом даје путописац знатно вријеме о Дубровнику и његовом животу. Даљи пут од ушћа Дрима, одмах од Љеша, водио је карвански

[illegible] ако даље буде ондје сви мира остаће на њему мир наш; ако ли не буде, вратиће се к вама“.*) Дакле је сви мира од почетка рођен! Дакле моћ примања мира Христова, моћ подизања и његовој дубини, оснивања заједнице, у којој Он влада вјечно, то је дар, који могу да приме само синови мира, који га још не знајући чешћу и расипљају му одмах благу ријеч. „Ако ли не буде, вратиће се к вама.“ Ево, ми бијасмо синови мира. И толико учинише, толико нам сабласнише душе, да се мир, који народ наш од почетка носи у души, враћа и оставља нас и ми плачемо. слушајући ријеч гласника пјесме, не могући да јој дадемо живота.

„Оде мало, оде [illegible] туга.
„[illegible]
„Сво ту [illegible] једна [illegible] утрта.
„Само [illegible] нема једнога.

Нарављем повраћањем Бранково се весело свија и пролази као нојни петар. Спуштали се тамо. Сакупљени су опет око стола. Невидљена туга, којом отпоче пјесма, раствара се и говори сјену, која њихове за њима, сјену која оде прије њега, нико прије њега, кога не бјеше видјети у колу младости њихове. И с опроштајем од мртвога брата мијеша се тражење побратима, вјернијех другова Бранковијех...... Арса, Сава, Јулија....

О Јулије, чу ли драги брате,
Кад и нама [illegible] рашкути не се.
[illegible]
А мој брате, [illegible]
Та и [illegible] небо горе
Тамо ујела остати на миру,
И [illegible] свега напуче,
Бура дуне, [illegible] наруче
Да [illegible] се [illegible]
Ал' [illegible]
Грош [illegible]

*) Лука X. 5—6.

Па се ухо [illegible] своје
Сунце грије, па [illegible] ....
То још [illegible] грије

Ал' ево Бичаћи растанак. Бранко наслужи сами себе. Никада не ће његова пјесма бити тако чиста, нити ће слезије његови бити тако пуна жива осјећаја, нити ће мирније његова излазити сарпштином његове пјесме! У овоме је сарпштину сијалог његовога живота.

Гдје браће, [illegible] сада,
Како [illegible] сјаје [illegible].
Ако сјаје [illegible] наследује,
[illegible] се радује,
Ајде на двор, [illegible]
[illegible] да [illegible]

Пјесник сунца дуби и дубиће ову ноћ. Јер [illegible] вјечне разговора младости свијех времена, гдје у миру божијему спрашију [illegible] ожиње [illegible] душе!

Кликно [illegible]
Таки браће [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Отварамо нову другу свиту и читамо опет: „У слободи летњега почивања, или туге, весеље вечере, пошли би ми од двор по

мјесечини. Тумарали би далеко, врло далеко по околици, док им се бучни разговор не би помијешао са пјесмом таша у граминама који опкољују Coton pathway или Madingley road.“*) У овијем ретцима Мекејлоу увија причи о пријем разговорима посљедњијех дана, који оцјењивање у најбоље доба толиком сланом немину отаџбину. Колико смо пута питали сами себе: који ли су дјели сањетили на тајном пјесничкијем застинама? Којој ли смо маглуштини удирали у ово подесет година „новога“ живота? Којој ли страшној ноћи? Ово нас питање једнако дијели од оне браће на другоме крају Једрена, који ни нас и ни [illegible] „ноћу и тишином“ истијем чезнућом у души, али весеном подом и вјером силном, која нама не достоје.

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ето и он пролази и оставља нас. Обиљавам тужи лавина нама, тужи за овијем стиховима, које пролазе као лагане сјене у времену. Посљедњи отвори одавну умрлости и носила тајну службу његове и наше немоћи. За чудо — незнанствени би се пробудили из онога сна, да нас не подиже мисао народна која у нама живи. Овај контраст између нашијех пролазних створења и вјечне младости и живота народнега, који једино у нама стоји у повољној тајни своје будућности, спомиње нас данас неке вечери, које нам је још пред очима. Бијаше то фебруарске године 188[illegible]. Дан бјеше свечано налишћен, [illegible] се [illegible] бјеше у ово доби солнина. Ми стојасмо на пристану, гледајући игру и мијешање златнијех облака у мору са мирном сутона

* Trevelyan — Macaulay's Life and letters [illegible] стр. 56—57.

и величанијем сјенима бродова, што по прикупу приновану луку. [illegible] сву сјајно се сијетлошћу као велика вечерња аниједала, — дрхтање као и она, сакривање се као и она. Бура [illegible] бијаше јасна [illegible] мало прије него у мора, завијена као и море у небеој магли. Ми стојасмо онако наша воћи на скуп од камена, мирно и сањалачки. У један мах удараше нам на лијево море и [illegible] пјесмом весла. Ведина се прво диће, растворених једара, мучајуће и мирно бјеше отисла од краја, с оне стране [illegible] талијански рибари [illegible] мреже и продизају рибу. Изминуле весла, ставицом ритмом, реч' би да је скоршила морска, златна и једнака, само подсјела, него весла и једро. За један час весела једро [illegible] и разбије му [illegible] трак, који се утоне у ваздуху, или скоро једро [illegible] у вечину, све то [illegible], све то бреже. [illegible] може мештрање, чудном се игром она чињаше јасније и [illegible] на осталима врло индивидуалне бића. Једна лађа за другом, једна за другом. Сваку тестирање једном жену свијетлост на прозору. Једна мање, једна више. Једра бијаху перушине. Свака умирање у пучини бједу и пропадања у малим ноћој. Нет, ноћ, седам, нарежи из брода наше. Тишина последњи за њима, тишина на огледалу морском. Не бјеше чути до громине [illegible] весала, [illegible] се даће родину у отворенему потону синијех једара и тамни спрута — и само весела опсјењива разбијаше једнаку бају ноћи, мора и заталијех бродова. Ја [illegible] Тишина бјеше све веселе [illegible], а ја говорах у себи: Управо сваки [illegible], све наше мисли, све наше приче [illegible] да један час високу и јасну [illegible], или заман, јер се, као и оне, говори [illegible] у свој магли [illegible] будућности и неизвјесности чекања.

путем до Татарпазарџика, де крштену ће самопоненога и цариградскога, а одавле дале познатом главном београдско-цариградском цестом. Први дио пута — од Дијевна до Скопља — врло је занимљив тим што о том путу имамо само једини путопис Кавалијева посланства, али [illegible] објашњења тога дијела пута наметале се академику неке потешкоће, јер је топографија тамошњег краја измијењена, па ни најновије карте оног краја нијесу у топографском погледу тачне и поуздане. У осталом путопис Сор. путовања попуњује Кавалијева путописца и утврђује много података, који у пријашњем путопису нијесу довољно јасни и извјесни.

Кад се султану Мурату родио син Мехмед, позвана би и република млетачка к свечаности обрезања престолонасљедника султанова. Султанов позив склони вијеће републике на одлуку, да се одмах у Цариград свечано изправи посланство с богатим даровима на поменуту свечаност. Вођа посланства бјеше један од најугледнијих млетачких племића именом Ј. Соранцо, који је год. 1581 по трећи пут водио млетачко посланство у Цариград. О путовању овога посланства имамо горе поменути дневник у Алберијеву зборнику. Посланство је од Млетака до латинског мјеста Буру, близу отока Тасо, путовало морем, а од Буру даље до Цариграда копном. Поморски пут не пружа прилике ширему објашњењу, јер на том путу спомињу се само позната мјеста или луке, од којих је већ друге расправљано. Копнени дио пута — од Буру до Цариграда — био би врло знатан, јер је већином у свезу са старим солунским путем, [illegible] пута савршенији, [illegible] пута од овога доба врло су ријетки, [illegible] је топографија [illegible] топографске су [illegible], у осталом [illegible] дијела пута није [illegible]. Путни дневник о Контаринову путовању [illegible] „Diario del viaggio da Venezia a Constantinopoli di M. Paolo Contarini, che andava Bailo per la republ. Veneta alla Porta Ottomana nel 1580." По смрти П. Барбарига, млетачкога бајла у Цариграду, одлучи вијеће млетачко, да се П. Контарини одашље као бајло у Цариград. На ово путовање Контаринијево односи се поменути путни дневник, који се садржином својом понешто разликује од обичних дневника. Контарини и његова дружба путоваху од Млетака до Дубровника морем, а даље до Цариграда копном. Овај се копнени пут дијели на два поглавита дијела: на пут од Дубровника до Ниша, који је онај карвански пут, којим су особито посланици и трговци дубровачки путовали у унутрашњост полуотока и у Цариград, други дио пута од Ниша даље познати је био београдско-цариградски цесте. Академик је ове путописе у изводу и [illegible] по своме обичају расправљао, и за то је употребио [illegible] Соранцова путописа од г. 1581 [illegible] Бошком од г. 1610, што га је академик др. Фр. Рачки у „Старинама" приобћио, те путни дневник Соранцов од г. 1581 употребио је [illegible] путописе француских учењака П. Белона од г. 1550, а за допуњу к Контаринову путопису [illegible] је приједан и знатан путопис француског посланика Л. Хесера (baron de Courmenin) од г. 1621, који бјеше у посланој дружини три пута одилази у Исток, те је [illegible] путописима у [illegible]. Тим је академик [illegible] својим студијама допро до г. 1581 укључиво. П. П."

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Подижите воћке.

Мото: „Сади воћку гдје год можеш и колико више можеш; јер знај, да она и онда расте и напредује, када ти спаваш!"

„[illegible] Ако још не [illegible] [illegible] воћке и дрвеће, људи су [illegible], — [illegible] слободни [illegible]; то су добре [illegible] [illegible]"

С. Чом. (Совјет [illegible])

Први чланак нашега листа намјењујемо воћци, њеној привредности и важности за човјечанство, а тиме и по нашем српски род.

Много у нас држе, да је воћка тек украсна, а можда и непотребна у привреди; и неће да узму врло у рачун, шта може водити воћка донијети једној породици, општини, цијелој покрајини, па и цијелој држави.

Ми ћемо овдје у неколико примјера изнијети податке и доказе, којима ће се можда разувјерити о своме погрешном мишљењу и стећи бољо увјерености о овој важној привредној грани.

У Тиролској најприроднијим и најкраснијом земљишту у цијелој аустро-угарској држави привређују власт [illegible] воћак [illegible] од 700—1200 фиорината, [illegible] врло [illegible] требају [illegible] и водити, јер тако воћак носи годишње прихода 2—300 фиорината, а то одговара интересу од 25 до 30 процената. Они подижу у свега доне своје најплеменитије јабуке (бијеле калвиле и рамбурине) и крушке (толико у Бечу по 10, 15—25 новчића комад.

За Швајцарску се обично држи, да њено народно благостање лежи у сточарству или у индустрији, а оно није тако. И у тој привредној земљи један главни извор народног благостања у воћарству, јер оно доноси годишње прихода око 25 милијуна франака, што би одговарало интересу на капитал од 500 милијуна франака, рачунајући по 5 процената. А толиких капитала нема ни у њиховим фабрикама, ни сточарству.

У Њемачкој има правих воћарских рајона, особито у Виртембершкој, Бадену, околини Франкфурта, Берлина, Вајмара, Лајпцига, Ерфурта, Диселдорфа, Келна, Штрасбурга, Меца итд. У неким тамошњим пријестолима рачунају се тако по броју воћака и хектолитрима јабуковаче (вина), која тамо има [illegible] цијену, него код нас најбоље кремско, [illegible]. Потрошња, њена употреба у домаћу [illegible] а још више фабричка прерађевина [illegible] воћа (особито јабука, шљива, трешања) толика је огромна, да Њемачка поред свега силнога производа у сопственој земљи, мора још сваке године и знатну количину воћа (а то иначе десертне сорте) да увози из Француске, Чешке и Мађарске. И то чини она држава, у којој има воћака не само по домаћим вртовима, виноградима, и [illegible], него још и по свима [illegible] друмовима, [illegible] ритовима, вртовима и врлецима.

У Француској, Белгији, и Холандији [illegible] све то [illegible] што и за Њемачку споменусмо, само још у много знатнијој [illegible] обиму и [illegible] употреби и трговини и са [illegible] капитала [illegible].

У Француској су готово редовно све [illegible] воћем [illegible]; у Белгији још и све [illegible], а у Холандији [illegible] ритове и [illegible] имају [illegible] на нарочито подигнутим [illegible].

Ондје и [illegible] села варошица и вароши у Француској нето добијају само за брескве, бадем, шљиву, јагоду или [illegible] по 1—2 милијуна франака годишњег прихода и то узгредно и поред осталих [illegible] привредних радова. У овој земљи има највише вртарских завода [illegible] који раздају годишње милијунима [illegible] садница [illegible] шуме, воћњаке, расаднике, [illegible] и примају годишње из то [illegible] милијуна франака. Њихове [illegible] воћа [illegible] Јевропу, [illegible] француске [illegible]. А што тек [illegible] свијета [illegible] употребљује се?

Што је Француска [illegible] 20 година [illegible] 5 милијарди франака, то има [illegible] и својем [illegible] богатом воћарству, виноградарству, [illegible] индустрији и трговини, што са [illegible] стоје.

Далеко би нас одвело, [illegible] овим [illegible] свијету, [illegible] То ћемо други пут продужити. Сад [illegible] Сједињену Америку, [illegible] Јевропа [illegible] од воћа, [illegible] и трговина [illegible]. Тамо има воћара, који по 100 до 250.000 комада [illegible]. Та [illegible] (воћа) [illegible] троши се [illegible] у вриједности од 120 милијуна фор.; [illegible] 3 милијуна фор.; [illegible] (у којима се јабуке [illegible]) око 15 милијуна фиорината итд. Калифорнија [illegible] земља са богатим [illegible] злата и сребра доноси годишње у [illegible] око 240 милијуна фиорината, а воће и [illegible] доноси [illegible] двапута више.

Кинези и Јапанци у [illegible] [illegible] и на [illegible] и [illegible].

Па и Турци далеко [illegible] воћку, [illegible] само [illegible] (као што су [illegible] и [illegible].) Они су [illegible] Србија са [illegible]? [illegible] још [illegible] Македонију, на њиxову [illegible] Петре Хранетовића, који је један од највећих апостола воћарства у Србији.)

Из ових неколико примјера [illegible] у пријестолима [illegible] употреба воћа. [illegible] у нашу српску [illegible]? Та [illegible]. А [illegible] у Угарској, Хрватској, Босни, Херцеговини, Далмацији, Црној Гори, Србији, Турској су [illegible] воћарства [illegible] у Јевропи, јер у нас напредује [illegible] воће, [illegible] од [illegible] и [illegible], [illegible] смоквама, [illegible] бадемом, дудом и [illegible].

На [illegible] рођубља? Интелигенција српска, [illegible] учитељи и свештенство [illegible] примјером [illegible] народу [illegible] начина, како ће се кренути напред у [illegible] благостању.

„Српски Глас."

(Трговачка будућност Русије.) Под овим насловом донијеле су једне француске новине врло занимљива дата о руској трговини поводом дебате о трговинском уговору Русије-Њемачке у Рајхстагу. Најзанимљивије тога чланка доносимо и ми нашим читаоцима.

„Док све јевропске силе: Француска, Њемачка, Енглеска [illegible] и Италија, [illegible] Русија [illegible]?

Јевропа тражи и [illegible] Азији. [illegible] Африци [illegible] у Африци.

Међу тим у Азији није тако.

Тамо се [illegible] [illegible] 470.000.000 [illegible] 63.720.000 динара. Тако: Холандска Индија [illegible] 2.253.391 [illegible] 33.630.587 [illegible] 198.000.510 [illegible] 22.063.000, Кина [illegible] 817,050.085 и 18.330.085 и т. д. и т. д.

Свила, чај, памук, [illegible] и т. д. и т. д. [illegible] које Јевропа потребује [illegible] Аустралија [illegible].

Будућност [illegible] Јевропом [illegible] дан у дан.

Сад према томе [illegible] пут [illegible].

Од Енглеске до Индије треба [illegible] двадесет дана, из Француске до Сајгона и Тонкина [illegible] дана и т. д.

У томе лежи трговачка будућност Русије. [illegible] Да видимо да ли се на то припремила?

Још 1880 год. [illegible] 2000 км. [illegible] Амур [illegible] Ашхабад [illegible] Самарканд [illegible] Астрахан [illegible] 12 дана из Париза [illegible] Петрограда до Самарканда [illegible] мјесеци!

Узун-Ада [illegible] Кина [illegible] није све. У исто вријеме [illegible] Петроград у [illegible] Сан Франциско.

Овај [illegible] 1000 [illegible] Челабинск [illegible] 250 [illegible].

Кроз [illegible] Кина, Тонкин, Кохинхина, [illegible] Јевропом, преко Русије, [illegible].

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 12 марта

(Парастос.) Јучер је био у манастирској цркви парастос блаженопочившој Г-ђи Бени Пламенац, као на дан њезине смрти. Присутни су били: Његово Височанство Господар, Његове Свијетлости Престолонасљедник Књаз Данило и Књегиња Ана, Велика Војвоткиња Г-ђа Стана Марковић, великодостојници и чиновништво.

(Личне вијести.) Г. К. М. Аргиропуло, царско-руски министар резидент на Цетињу, вратио се из Петрограда на своје мјесто, послије дужег одсуства.

(Одликовања.) Његово Височанство Господар изволио је одликовати: г. Александра г. Флореска, шефа кабинета министарства иностраних дјела у Букурешту и г. Ивана Карловића Жорара, помоћника управитеља Руског Општества пароходства и трговине у Одеси III-ијем степеном Даниловa реда; г. [illegible] А. Ромала, ађутанта министра војеног у Букурешту, г. Игнатија Лукијановића — Тузова књижевника у Петрограду, и г. Михаила Божовића бригадира ађутанта IV-ијем степеном; а г. Александра [illegible] Цетовића, [illegible] Кијевског Славјанског Друштва у Кијеву, г. Јована Вељова Гашовића из Куча, и бригадне ађутанте г. г. Марка Шпадијера и Јована Бећира V-ијем степеном истога реда.

РАЗЛИЧИТО.

(Александар Александровић Паронин.) „Мало Ниввое" доноси: [illegible] Србин и [illegible] Српство [illegible] Босне и Херцеговине [illegible]. Александар Александровић Паронин племенит је човјек у пуном смислу те ријечи. [illegible] Срби [illegible] српског народа, он је један од [illegible] добротвора, [illegible] српском [illegible]. [illegible] Александровић Паронин [illegible] министра [illegible]. Ињ. В. [illegible] Цара [illegible] српским [illegible] Сад ће бити пуних 20 година, [illegible] Србима [illegible] 1875. године. У [illegible] Херцеговини [illegible] Руси [illegible] А. А. Паронин [illegible] Русији [illegible] у Русији [illegible] 1876. [illegible] А. А. Парониним. Недавно

умро је код нас војвода Свобда, који је много причати о помоћи, коју је Нарушина указивао срп. установама и појединој војсци. Чим је чуда права пушка зарјетовачка Нарушини се показао као одушевљен борац за праведну српску ствар. У свима редовима руских друштва, а нарочито међу племством руским, он је будио осјећање братског саучешћа према Србима, а кад је Србија ушла у неравну борбу с Турском, он је одмах покатао на свима бојним пољима, да и лично узме учешћа у нашој борби. Њему имамо да б. захвалимо за оној експедиціи Кијева, које је он у Србију довео 1876. године, а шетња је тада била и позната „Орловска дружина," јер је жетјачки заузимањем вод племства орловског скупљен новац, којим је ова друшина уређена, спремљена и испраћена у Србију. Он је у Србији био један од главних повјереника „Словенскога комитета," а пошто је добра онда чинио, то највише имају српски рањеници и П. Преосвештенство г. Митрополит Михаило, пошто су изнад многе руске дарове. Кад је дошао на Србије дошао Русије, и она ступиле у отворену борбу против турске империје, Нарушин није ни ту сјајне зарјетовачке руку. Он је тада напустио блузу простога војника и ступио у редове борца, с пушком у руци. Ту се брзо одликовао, добио је за храброст орст Св. Ђорђа и доцније постао је ордонас под врховним војсковођа Свобдеева. Послије рата Нарушин се, као орст војник, врати своме имању, које је у овим бурним годинама био сасвим запуштио и забављено, јер сви њега и друга чланови његове породице били су се занијели за општу ствар свој су служили. Његов брат од срца био је у војци као добровољац, а двије његове нежне слушкиње су као милосрдне сестре. Пошто је тако провео неколико година, обрађујући своју земљу, шета галешка цар новине и себи и намјенује га за управитеља државних добара у три губерније, остландској, курландској и лифландској. На томе мјесту провео је неколико година, па данас буде постављен за губернатора неодавно губерније, дон нијед прије него дан није био дигнут на високу душевност коју сад заузима. Породица Нарушина једна је од најстаријих и најчувенијих бојарских породица у Русији и једна од првих у племству руском. Ми се и радујемо и дичимо што имамо једног чојека можемо рачунати као вјерног пријатеља српског и што је данас видимо цару ускоро. Хиљадама се сјећа племенити дуже.

(Православље у Палестини) имо данас одјекнуло у лицу „Православног Палестинског Друштва," које добро мотре за стањем и православља и вјерске промјенде свих у Палестини, тако и на истоку у опће и даје опширне податке о свему томе у својијем интересантним „Извјештајима." И ако је то саштество (руско) с малијем сјајем досад урадило много, ипак западне вјерјеисповјести, нашла буде мјеховим, богатству и доброј организацији, могу да се поносу већијем успјесима. „Жалосно је помислити, — читамо у јануарској свесци „Странника" од ове год. (стр. 187), да данас цијела мрежа католичких манастира и школа покрива читаву, међу тијем до 1848. г. нијесу знали у св. земљи био је нијемо. То тек године преселили се на Гори у Јерусалим латински патријарх Josef Valerga. Број католика у Палестини није био мали тада од 2000 душа. Данас се је нарастао до 14000 (Православних има 27% становника). То умножење иде се готово искључиво на рачун отимања од православља. По латинскијем извјештајима и 1890. год. било је у Палестини латинских школа 75 са 4.756 ученика. У том броју налази се грчко-католичка семинарија св. Ана у Јерусалиму, завод особито опасан, пошто има за циљ да спрема унију и свештенике за православну Сирију. У Бејруту католици имају ове школе: университет св. Josef, којим управљају језуити, колегију, удружене сестре милосрђа и многе школе и завоје за мушку и женску дјецу. У опће у Сирији по латинскијем извјештајима има — 293 учебна завода са 17.586 ученика. „Да би видјели, — продужава даље помијнути часопис, — ако су велике и разноврсне снаге, инсперене на латинизацију истока, послужиле привести слијепа латинска прије (без унијата), које је радила у Палестини по премијеству за посљедњијех двадесет година, нијесу православне. Осим патријаршије са 44 особе бијелог свештенства занимало се пропагандом 20 монашкијех и полумонашкијех редова, 10 мушкијех (францисканци, варнлети, сионски браћа, алжирски мисионери, браћа хришћанскијех редова, Витарански мисионери, браћа св. Јована, доминиканци и августинци) и 10 женскијех (францисканке, сестре св. Josef, назаретске сестре, сионске сестре, кармелитинке, сестре св. Винцентија, сестре св. Карла Боромејског, алжирске и сестре Марије избавитељице), у све до 600 особа, па данас свијесним: њих само 55 установа су. Православно свештенство — 209 лица, па 9 епископа: између њих само 15 јеврејинаца. Доста има и протестантскијех завода. Такови су на пр. сирски завод за дјецу једне од првијех у Палестини јеванђеланске Хришћанске мисије; алиа керијутерске општине за проповиједи школа општине арменијанске у Јаф, Бејт Џалу и Витлејему; енглеванске школе: у Јаф, у Витлејему. Да 10 ученика које имаде у школи основатељица није могла накадити куће, не добивши довољно, те желјне друсоки послише јој на Инглеске дом од имена, који се може рачунати, а који је тадиа нелиа, да у њему једна моју оставити 10 ученица и надзирателица; у Назарету школе мисионерског друштва енглеванскијех дама; школа тијех у 1886. г. бројаше се 29 с 3.245 ученика (у Бејруту 12, у Дамаску 6, на Libanu 8, у Тиру 3) У Бејруту још налази се сирска американска колонија (од 1863. г.) са три одјељења, које даје интерирано медицинско образовање. Ученика 170. Завод располаже грандиозним срестима и сјајности је у 6 великијех зграда на свој земљи, окружен вртовима. Многобројни народи припадају институту Колонијалијех дјевојака. Они имају школе, занатске радионе, болнице, и мјесто благотворност одликује се том особином, што не гоне проповиједи, дати при свом том радиту се, већ прије у протестантство које од оних, које су им помагали."

Код промишљања на овај и овакав рад, — види „Гласник православ. дама, котр. спаривје" — на ову пропаганду иностранијех занадијех вјеросповјести на прваславном истоку, онда се замета мрачно чувати, нашо тамо имо јоп и једна душа православна.... Замета Бог пошаљи своје дјеце — св. православну вјеру посред толикијех непријатеља.

ТЕЛЕГРАМИ „БЕЧКОГ КОР. БИРА".

ФИОРЕНЦА 5 марта. — Приспјела је Краљица шпанска.

БЕРЛИН, 5 марта. — Рајхстаг је примио коначно руско-пјемачки уговор. Он се одложио до 5/4.

БИОГРАД, 5 марта. — Влада је пустила да се топови и муниција одређени за Бугарску пресиђу преко Србије.

БЕРЛИН, 6 марта. — Цар је дао Капривију ред Хохенцолерских.

БУКАРЕШТ, 7 марта. — Услед полицијских мјера, да се стане на пут нередима, либерални скуп разишао се мирно.

ПАРИЗ, 7 марта. — Сенат је одложио расправу о кредиту осмишља министарства колонијалног са 225 против 32 гласа.

ТОРИН, 9 марта. — Умро је Кошут.

ПРАГ, 9 марта. У процесу Мрис осуђени су на 10 година Досјал, Драгун и Крша, а остали ослобођени.

ПАРИЗ, 9 марта — Сенатор Вуданжер именован је за министра колонија.

БЕРЛИН, 10 марта. — Приспио је генерал Гурко.

АБАЦИЈА, 10 марта. — Приспио је Цар Вилхелм одушевљено и сјајно дочекан.

БИОГРАД, 11 марта. — Владин Ворђевић биће именован за посланика у Цариграду.

На питање неких претплатника на „Пјесника и Вилу" над ће исто дјело излаћи на штампе одговарам: да је исто дјело у пољу већ штампано. Чим буде довршено и остало, и чим се површе рекламације се свршене, ко се год претплатио и помоје послио.

Узрок је што до сад већ није готово штампани радови у Државној Штампарији.

Цетиње, 11 Марта 1894.

Предсједник Петровске Читаонице
Томаш Вукотић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Наш добри и племенити заборављени отац, одмиоко стрц

ЂУРО ВЛАХОВИЋ

послије петнаестодневног боловања од дана дјелом плућа и бронхијалног катара, преселио се у вјечност у својој 57. години, у понедјељак 21. фебруара у 2 сата послије поноћи.

Овијем путем јавно захваљујемо бараћским лекару г. дру. Пери, који је на поља хитно дошао и предузео све мјере, да би нашао помоћима отети од смрти, али је болест била предузела мах, те му се није могло помоћи.

Јавно захваљујемо и г. г. бриналирима Н. М. Ђуровићу и сергеару Мару Пановићу, који су телеграмчно похитали унутати своја сажалења. Такође захваљујемо свијетлицама, браћи Вирановима, и свој браћи Цвиновићима, који су из свијех племена у великом броју дошли и потрагали га до вјечне куће и тијем нашу преболелу жалост ублажили.

Б и р, 9. марта 1894 год.

Ожалошћени:

Иво и Пера, Синовци; **Машо и Зеко** и остала породица.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти моје

ЉУБИЦЕ

која се преставила у вјечност 8 марта о. г. у својој осамнаестој години, навршом 4 мјесеца брачнога живота. — Овим путем изјављујем најтоплију благодарност свим мојим пријатељима, сродницима и познаницима, који ме изводеше нарамити своје саучешће, усмено, писмено и бројавно. — Такође најтоплије благодарим: поштованом грађанству бојеног поља, који у свијем својим броју изјављаше новијему посјетили да вјечне куће Часном свештенству, — Г. Дру Н. Михаиљу и Г. Ј. Дрчу, који се сви посјетише својом шетњом. — Г. г. учитељима и Г-ђи учитељици Јелени Пановићи који је послала у бијело обуче не ђевојчице о истима изјеће, да исјеђе су попратиле до вјечне куће. — Њеним ђеверима, који посјетиоцу свуним вијенцима почтише, и онијем који ми посјетиоцу помоћише у гроб спустити.

Цетиње, 10 марта 1894.

Ожалошћени:

Супруг: **Јоса М. Горун**; мајка, **Јелена Перовића**, браћа: **Ђуро, Митар, Петар, и Лазар**, сестра: **Марија**, и остала родбина.

ОБЈАВА.

Позивају се трговци на лицитацију руја рјечке и примичке пахије, који желе лицитирати руј да доћу на Рјеку Црнојевића, гдје ће бити лицитација 18 марта, а 19 марта у 4 сата по подне биће свршена. Кауција се тражи у новцу или у добрима која се налазе у нашој држави у вриједности 200 наполеона. Који би трговци купио руј, плаћа сувише преко лицитације општинскијех трошкова 130 форина. По обичноме реду, држанда данија, као свake године, спада на трговца по милијарима.

Од стране општинара рјечке и примичке пахије

Рјечка, 25 фебруара 1894.

Командир
Нико Кусовац.

(3—3)

ОБЈАВА.

Кућа Петра Пенезића, изнесена на продају 27 октобра прошле године, услед слабе вриједне купаца — још није продата.

За то се нета поново пошоси на јавну продају.

Ко би речену кућу желио купити, нека се пријави овој Управи до 9 априла ов. год., који ће се дана нета подписати понудиоцу највише цијене.

Цетиње, 2 марта 1894.

Број 132.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(2—2)

ОГЛАС.

По наредби Министарства Унутрашњих Дјела број 454 од 3 маја 1893, умножили смо постојећу колекцију пријеграних бисета, ради сходнијег поштанског промета, са сљедећим вриједностима:

1	новчић	плаво-биједа	боја
20	„	прасно-мрка	„
30	„	мрко-загасита	„
50	„	плаво-морска	„
1	форин	зелено-загасита	„
2	„	кармин загасит	„

Продаја нових бисета одпочиће од 1 марта 1894. Бисете старе емисије вриједиће и у будуће за поресподенцију.

AVIS.

Par ordre du Ministère de l' Interieur N-ro 454 de 3 mai 1893, nous avons multiplié la série des timbres poste pour la commodité du commerce postal, avec les valeurs suivantes:

1	novčić	bleu-pâle
20	„	rouge-brun
30	„	brun-foncé
50	„	bleu-outremer
1	fl	vert-foncé
2	„	carmin-foncé.

La vente des nouveaux timbres commencera dès le 1 mars 1894. Les timbres de l'ancienne emission sont encore valables pour la correspondance.

Цетиње, 10 (22) фебруара 1894.

Број 143.

Управитељ Кн. Цр. Пошта и Телеграфа
Шпиро Поповић.

ОГЛАСИ.

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré, renfermant toutes les modes nouvelles sont la GAZETTE est demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie

PARIS

[illegible]

(3—3)

Кућу моју двоспратницу налазећу се у граду ниже пјаце у Пиваштву, продајем на слободне руке; ко би желио исту купити нека се обрати подписатоме.

Пиваштв, 20 фебруара 1894.

(3—3) **Расто Радовић.**

Уредник Др. А. Томановић. Издавалац: Држ. Штампарија. У књ. прног државног штампарија.